

Resuméet fra CASA's evalueringsrapport af lektiecaféens organisation og betydning

Vigtigt redskab

Lektiecaféen er et vigtigt redskab i mange elevers skolearbejde. Det kommer til udtryk fra alle de parter, der har været involveret i evalueringen, dvs. såvel eleverne selv, deres forældre, lærerne og skolens ledelse. Eleverne giver udtryk for, at det er helt essentielt, at lektiecaféen findes, og at det vil gå hårdt ud over lektieproduktionen for mange elever, hvis lektiecaféen ikke fandtes. Dette synspunkt understøttes af såvel forældre som lærere/ledelse på skolerne.

Åbningstiden varierer

Langt de fleste lektiecaféer består af én samlet enhed. Kun på 3 skoler er der en opdeling efter indskoling, mellemtrin og udskoling, hvilket eleverne selv ser som en fordel.

Hver femte skole har deres lektiecafé åben hver dag, mens resten har lukket en eller to dage om ugen. Den typiske åbningstid er tidligt om eftermiddagen med små 10 timer ugentligt. På årsplan har de fleste åbent mellem 200 og 400 timer i dette skoleår. 20 % har åbent i færre timer og 10 % har åben i flere timer.

Små skoler har flest lærerressourcer afsat

På 2 af skolerne er en enkelt lærer i lektiecaféen, men ellers er der et jævnt varierende antal fra 2 til 5 lærere tilknyttet lektiecaféen. Der er en klar sammenhæng mellem antallet af lærere og antallet af årlige lærertimer tilknyttet lektiecaféen. Lidt overraskende har små skoler relativt flere lærere og dermed flere timer afsat i lektiecaféen. På 8 skoler er der en fast bemanning med andre end skolens lærere.

Dansk hyppigste fagkompetence

Lærerne i lektiecaféen har typisk dansk som fagkompetence, men matematik, naturfag og fremmedsprog er også vigtige kompetencer jo flere lærere, der er tilknyttet lektiecaféen. De lærere, der er tilknyttet lektiecaféen, underviser normalt i mellemtrinnet og udskoling og i mindre omfang i indskoling. Endelig viser det sig, at der mange steder er et overlap mellem lærere tilknyttet lektiecaféen og lærere tilknyttet specialundervisning på skolen. Kun få lærere har modtaget efteruddannelse etc. med henblik på at kvalificere arbejdet i lektiecaféen.

Internt samarbejde på skolen

Skolerne angiver, at der er et udbredt samarbejde mellem lektiecaféen og de øvrige lærere på skolen. Det mest almindelige er at drøfte de enkelte elever med de andre lærere – det sker på 80 % af skolerne. Der er næsten lige så mange, der har nævnt, at de har givet de andre lærere en generel information om lektiecaféen. På 40 % af skolerne har man drøftet selve aktiviteterne i lektiecaféen med de øvrige lærere.

Til trods for dette anførte samarbejde er det påfaldende, at på godt halvdelen af skolerne drøftes lektiecaféen kun i ringe grad eller slet ikke på disses pædagogiske rådsmøder.

Begrænset eksternt samarbejde

Det er meget få steder, hvor det er lykkedes at etablere andet end et uformelt samarbejde med andre aktører, men flere steder er man p.t. i gang med at sondere mulighederne. 18 % af skolerne nævner, at de har samarbejde med eksterne aktører. Det er især fritidshjem, fritidsklubber og ungdoms-klubber, der nævnes som de typiske eksterne aktører i samarbejdet med lektiecaféerne. Enkelte skoler har også nævnt frivillige organisationer og lokalcentre. Kun 3 skoler angiver at have en egentlig koordinerende funktion for lokalområdets lektiehjælpstilbud.

Stor information, men måske ikke tilstrækkelig

Spørgeskemaundersøgelsen viser tilsyneladende, at skolerne har gjort en stor indsats for at informere både andre lærere og elever og forældre om lektiecaféen. Det er især sket ved, at klasselærerne orienterer eleverne, eller at forældrene er blevet orienteret på forældremøder, ved "skole-hjem samtaler", eller at skolerne har givet eleverne en seddel med hjem til forældrene. Men dette er naturligvis ikke en garanti for, at alle forældrene er blevet orienteret. Det viser diskussionerne i nogle af fokusgrupperne.

En vis målretning på nogle skoler

Hver fjerde skole har angivet, at de har indrettet lektiecaféen mod særlige målgrupper, f.eks. indskoling, mellemtrin, udskoling, tosprogede eller elever med socio-emotionelle problemer. Men i praksis har skolerne flere forskellige målgrupper samtidig, så der er stort set ingen af dem, der er særligt rettet mod en bestemt gruppe af elever. 10 skoler har dog nævnt, at de har rettet indsatsen mod tosprogede, og 3 skoler har nævnt, at indsatsen er rettet mod elever med socio-emotionelle problemer.

Mange med behov deltager ikke

Hovedparten af skolerne angiver, at de retter henvendelse til elever og forældre, når der skønnes behov for lektiehjælp. 6 skoler anfører, at de intet foretager sig. Kun hos 7 % af skolerne (4 skoler) vurderer man, at alle elever med behov for lektiehjælp i høj grad benytter lektiecaféen. Hos 20 % af skolerne (12 skoler) vurderes det omvendt, at dem med behovet kun i ringe grad benytter den. Det er især de store elever med behovet, som ikke benytter lektiecaféen, og nogle skoler vurderer, at op til 50 % af skolens elever ville have gavn af at benytte lektiecaféen. Hos enkelte skoler har man kapaciteten, men savner brugerne. Problemet hos andre er, at der ikke kan lukkes flere ind, hvorfor der afvises elever, der ønsker at benytte lektiecaféen.

It-læring på hver tredje skole

På næsten alle skoler har man gruppearbejdspladser, og de er mange steder velforsynet med it-udstyr – 32 % af skolerne har mere end 15 it-arbejdspladser i lektiecaféen, mens 27 % (17 skoler) har maks. 5 it-arbejdspladser.

Det er ikke uproblematisk at få it til at fungere hensigtsmæssigt sammen med lektiehjælpen, men it anses som en vigtig faktor i forhold til eleverne, selvom flertallet af skolerne (66 %) kun i ringe grad har egentlig it-læring.

Halvdelen har andre aktiviteter end lektier

På næsten alle lektiecaféer hjælper eleverne hinanden med lektierne. Der foregår et større omfang af individuel lektiehjælp frem for gruppevis lektiehjælp. I hver fjerde skole foregår der i et vist omfang lege i lektiecaféen, mens spil foregår i næsten halvdelen af lektiecaféerne. Desuden har hver fjerde skole en frugt/kageordning for at skabe en hyggelig, uformel stemning og måske for at tiltrække elever.

Høj motivation, tilfredshed og faglig nytteværdi

På langt de fleste skoler vurderes det, at brugerne af lektiecaféen er motiverede for og tilfredse med at komme. Det sociale miljø i lektiecaféen vurderes at have indflydelse på fremmødet. Det skal bemærkes, at undersøgelsen er baseret på skolens vurderinger og ikke brugernes egen vurdering. Det er stort set alle skolers vurdering, at lektiecaféen har en væsentlig indflydelse på brugernes faglige selvværd og deres faglige præstationer. På hver tredje skole kan mærkes et fald i behovet for specialundervisning.

Stor spredning i fremmøde

På 25 % af skolerne er der mere end 40 ugentlige elever på lektiecaféen. En tredjedel af skolerne

har et fremmøde på under 3 % af skolens elever. Det samlede ugentlige antal forskellige elever i lektiecaféerne kan anslås til omkring 1.500, og hver tredje kommer der mindst to gange ugentligt. Der kommer relativt flest elever fra mellemtrinnet i forhold til indskolingen og udskolingen. Flertallet kommer efter eget eller forældres ønske. Skolerne har som udgangspunkt, at brugen af lektiecaféen skal være baseret på elevens frivillige tilvalg, men der foregår også henvisning fra klasse- og faglærer til lektiecaféen. Der lægges stor vægt på frivillighedsaspektet – evt. gennem samtaler mellem skole, elev og hjem om nytteværdien, hvis skolen vurderer et behov hos en elev. Der er dog problemer med at sikre, at henviste elever rent faktisk kommer og/eller får den støtte, de har behov for. Hovedparten af eleverne kommer der efter eget ønske eller efter ønske fra forældrene.